

**LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-01-15 Nr. 429-16
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. rugpjūčio 23 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu buvo apgadintas pareiškėjo automobilis „Audi A6 Allroad Quattro“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), (toliau – automobilis *Audi A6*). Pareiškėjas 2025 m. rugpjūčio 27 d. apie žalą informavo eismo įvykį sukėlusio asmens transporto priemonių valdytojo civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką, šis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (toliau – TPVCAPD) sutarties pagrindu užregistravo žalos bylą Nr. (duomenys neskelbtini).

Draudikas, įvertinęs automobilio *Audi A6* sugadinimų nuotraukas ir dokumentus, informavo pareiškėją apie nustatytą žalos dydį – 801,50 Eur be PVM.

Pareiškėjas informavo draudiką, kad automobilį remontuos pasirinktoje remonto įmonėje, tačiau vėliau draudikui pateikė Kilnojamojo turto vertinimo ataskaitą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Vertinimo ataskaita), joje nurodyta, kad apskaičiuotas nuostolis dėl automobilio apgadavimo (žalos dydis) – 3 040 Eur be PVM.

Draudikas, siekdamas teisingai įvertinti Vertinimo ataskaitoje pateiktus duomenis, kreipėsi į tris faktiškai automobilių remontą atliekančias remonto įmones, prašydamas pagal visą byloje surinktą medžiagą pateikti automobilio remonto darbų įkainių pasiūlymus. Remonto įmonių pateikti remonto darbų įkainiai, palyginti su Vertinimo ataskaitoje nurodytais remonto darbų įkainiais, yra žymiai mažesni.

Be kita ko, draudikas pastebėjo, kad nepriklausomas vertintojas į automobilio *Audi A6* remonto darbų sąmatą įtraukė kairės pusės priekinio žibinto remontą (keitimą), kuris nėra ginčiui aktualaus eismo įvykio pasekmė.

Draudikas, siekdamas pagrįsti šiuos argumentus, papildomai užsakė eismo įvykio kaltininko transporto priemonės „Volvo XC60“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), (toliau – automobilis *Volvo*) apžiūrą tam, kad būtų dar kartą įvertinti su eismo įvykiu sietini automobilio *Audi A6* sugadinimai.

Draudiko eksperto 2025 m. rugsėjo 24 d. parengtoje Ekspertinėje išvadoje Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Ekspertinė išvada) nurodyta, kad automobilio *Audi A6* žibinto sugadinimai, esantys 63–74 cm aukštyje, nėra susiję su pareiškėjo deklaruojamu įvykiu, nes automobilis *Volvo* 74 cm aukštyje neturi jokių išsikišusių dalių, taip pat dalys tokiam aukštyje neturi jokių nustatytų sugadinimų, be to, automobilio *Volvo* sugadinimai yra ne aukščiau nei 65 cm nuo žemės. Ekspertinėje išvadoje konstatuota, kad automobilio *Audi A6* kairės pusės priekinis žibintas buvo apgadintas kitomis, su ginčiui aktualiu eismo įvykiu nesusijusiomis, aplinkybėmis.

Siekdamas geranoriškai spręsti nesutarimą su pareiškėju, draudikas, vadovaudamasis surinkta informacija, sudarė naują remonto sąmatą, naudodamasis atkūrimo išlaidų skaičiavimo kompiuteriniu moduliu „Audatex“. Perskaičiuotos žalos dydis – 911,17 Eur be PVM.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko perskaičiuota draudimo išmoka, todėl 2025 m. rugsėjo 27 d. kreipėsi į draudiką su pretenzija ir prašė draudimo išmoką perskaičiuoti pagal pateiktą Vertinimo ataskaitą.

Pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad automobilio Audi A6 priekinis kairės pusės žibintas, kaip ir kitos greta esančios detalės, iki nurodyto eismo įvykio nebuvo apgadintas, o draudiko pateiktoje Ekspertinėje išvadoje nurodyti automobilių apgadinimų aukščiau sutampa ir automobilių apgadinimai atitinka vieni kitus.

Draudikas nurodė, jog priimtas sprendimas yra teisingas, todėl keičiamas nebus. Pareiškėjas nesutiko su tokiu draudiko priimtu sprendimu, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą išmokėti visą Vertinimo ataskaitoje apskaičiuotą automobilio remonto kainą (3 040 Eur be PVM) atlyginančią išmoką.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Jame draudikas pakartojo atsakyme į pareiškėjo pretenziją išdėstytus argumentus ir aplinkybes bei prašė pareiškėjo reikalavimą laikyti nepagrįstu.

Draudikas vadovavosi Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymu (toliau – TPVCPDĮ), kurio 19 straipsnio 6 dalyje numatyta, jog atsakingas draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, nevirsijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumą, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo. Draudiko teigimo, remonto išlaidos apskaičiuotos, vadovaujantis Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių¹ (toliau – Taisyklės) 15 punkto nuostatomis: žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio.

Atsižvelgiant į visišką nuostolių atlyginimo principą ir vadovaujantis ekonomiško principu, draudiko apskaičiuotas žalos dydis, draudiko nuomone, yra pagrįstas objektyviais įrodymais, patvirtinančiais, kad yra faktinė galimybė už mažesnę nei Vertinimo ataskaitoje apskaičiuotą žalos dydį pareiškėjo automobilį atkurti iki eismo įvykio buvusią padėtį. Draudikas teigia įrodęs, kad automobilio *Audi A6* žibintui atsiradusi žala yra nesusijusi su deklaruojamu 2025 m. rugpjūčio 23 d. eismo įvykiu, todėl laikėsi pozicijos, jog surinko pakankamai duomenų ir pagrįstai apskaičiavo draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo dėl eismo įvykio patirtą žalą, ir prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau - Ginčų nagrinėjimo taisyklės) 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiško ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos, atlyginančios eismo įvykio metu apgadinto pareiškėjo automobilio remonto išlaidas, pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina nustatyti, ar draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmokos dydį, pagrįstai: 1) atsisakė atlyginti automobilio kairės pusės priekinio žibinto keitimo išlaidas 2) nesivadovavo Vertinimo ataskaitoje nurodytais automobilio remonto darbų valandiniais į kainiais.

TPVCPD reguliuojamas TPVCPDĮ ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis.

Pagal TPVCPDĮ 2 straipsnio 5 dalį, eismo įvykio žala laikoma per eismo įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir (ar) neturtinė žala arba žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio padarinys, o pagal 2 straipsnio 23 dalį, žala

¹ Patvirtintos 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 (LR Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 122 redakcija).

nukentėjusio asmens turtui – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala, kurios dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, o TPVCAPDĮ 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Šią nuostatą atkartoja ir Taisyklių 13 punktas, kuriame, be kita ko, detalizuota, kad gali būti atsižvelgiama ir į įmonės, turinčios teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus turto remonto išlaidų skaičiavimus ar remonto išlaidų pagrindimo dokumentus.

Taisyklių 6 punkte įtvirtinta, kad eismo įvykio metu padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (toliau – Civilinis kodeksas), TPVCAPDĮ, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojo pateiktus dokumentus dėl žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų šiose Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais. Taisyklių 15 punkte taip pat nustatyta, kad sugadintos detalės ir (ar) dalys gali būti remontuojamos, jeigu po remonto jos atitiks techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo pasirenka kitą remonto būdą – detales ir (ar) dalis, kurios gali būti suremontuotos, pakeičia naujomis, atsakingas draudikas ar Biuras neatlygina visų tokio remonto išlaidų, o žala apskaičiuojama pagal būtinas remonto išlaidas.

TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog atsakingas draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio draudimo išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

TPVCAPD priklauso nuostolių draudimo rūšiai, todėl jo tikslas yra kompensuoti nukentėjusio trečiojo asmens patirtus realius nuostolius. Atsižvelgiant į TPVCAPD sutarčių kompensacinę paskirtį ir nuostolių draudimo sutartyse įgyvendinamą Civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą, žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį.

Teisingas žalos atlyginimas reiškia tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustačius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės. Kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita.² Nustatant nukentėjusio trečiojo asmens turtui padarytą žalą, turi būti atsižvelgiama į visas individualias aplinkybes ir vadovaujamasi TPVCAPD tikslu kompensuoti nukentėjusio trečiojo asmens patirtus realius nuostolius, nepažeidžiant šio asmens teisės į teisingą žalos atlyginimą bei nepatiriant papildomų išlaidų dėl nuo nukentėjusio trečiojo asmens nepriklausančių priežasčių.³

Nagrinėjamu atveju šalis iš esmės nesiginčija dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju, tačiau pareiškėjas nesutinka su draudiko apskaičiuotu draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo automobiliui padarytą žalą, dydžiu.

Pažymėtina, kad, pagal kasacinio teismo praktiką, kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018.

sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti⁴.

Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Ginčų nagrinėjimo taisyklių 44 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėjas turi įrodyti, kad draudiko apskaičiuota išmoka automobiliui *Audi A6* atkurti yra nepagrįsta, nepakankama tam, kad būtų atlyginti pareiškėjo patirti nuostoliai. Draudikas, atvirksčiai, turi pagrįsti, kad jo atlikti skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi priimdamas sprendimą dėl draudimo išmokos, yra teisingi, o nustatytas galutinis atlyginamos žalos dydis atitinka visiško nuostolių atlyginimo principą.

Kaip matyti, mokėtinos draudimo išmokos dydį draudikas grindžia trijų draudiko apklaustų automobilių remonto įmonių valandinių remonto įkainių vidurkiu ir tvirtina, kad Vertinimo ataskaitoje nurodyta žala automobilio *Audi A6* žibintui atsirado kitomis, nei pareiškėjo deklaruojamos, aplinkybėmis. Pareiškėjas reikalauja draudimo išmoką skaičiuoti, vadovaujantis Vertinimo ataskaitoje nurodyta nuostoliai dėl automobilio apgadinimo suma ir tikina, kad žibintui žala buvo padaryta ginčui aktualaus eismo įvykio metu, todėl turi būti įtraukiama į nuostolių dėl automobilio apgadinimo skaičiavimą bei draudimo išmokos skaičiavimą.

Vertinant pareiškėjo reikalavimą vadovautis išimtinai Vertinimo ataskaita, pažymėtina, kad pagal minėtą teisinį reguliavimą ji yra tik vienas iš galimų dokumentų, pagrindžiančių atlyginamos žalos dydį. Draudimo bendrovė, nustatydamas draudimo išmokos dydį, privalo vadovautis dokumentų visuma.

Įvertinus draudiko paaiškinimus ir Vertinimo ataskaitoje pateiktą žalos skaičiavimą, darytina išvada, kad draudikas nurodo nesivadovausiantis Vertinimo ataskaita, nes joje apskaičiuotos žalos skirtumus iš esmės lėmė tai, kad nepriklausomas vertintojas į automobilio Atkuriamosios vertės (remonto kainos) nustatymo detalizaciją įtraukė automobilio *Audi A6* kairės pusės priekinį žibintą, taip pat automobilio *Audi A6* remonto išlaidas skaičiavo, vadovaudamasis didesniais remonto darbų valandiniais įkainiais, nei gali pasiūlyti remontą faktiškai atliekančios įmonės.

1. Dėl automobilio kairės pusės priekinio žibinto keitimo išlaidų atlyginimo

Draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui *Audi A6* padarytą žalą, į automobilio remonto sąmatą nesutiko įtraukti kairės pusės priekinio žibinto keitimo išlaidų, nes, draudiko turimais duomenimis, žala žibintui nėra susijusi su ginčui aktualiu eismo įvykiu. Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad abiejų eismo įvykių dalyvavusių automobilių sugadinimų aukščiai patenka į tą patį aukščio intervalą – 63–74 cm, todėl, pareiškėjo teigimu, tai pagrindžia automobilio *Audi A6* žibinto sugadinimą, esantį šiame aukščio intervale.

Draudikas, siekdamas pagrįsti savo sprendimą, papildomai atliko automobilio *Volvo* apžiūrą, kurios pagrindu draudiko ekspertas parengė Ekspertinę išvadą. Ekspertinėje išvadoje nurodyta, kad automobilio *Audi A6* priekinis kairės pusės žibintas turi intensyvių smulkių nubraukimus apatinėje dalyje, kampe. Taip pat yra nustatyta, jog yra apgadintas ir žibinto dešinės pusės vidinis kraštas, esantis šalia sparno. Šalia žibinto sugadinimų, ant priekinio bamperio ir sparno nėra matoma jokių įbrėžimų, kurie galėtų būti susiję su deklaruojamu įvykiu. Ekspertinėje išvadoje konstatuota, kad jei automobilio *Audi A6* žibintas būtų buvęs apgadintas 2025 m. rugpjūčio 23 d. eismo įvykyje, būtų matomi nenutrūkstantys įbrėžimai nuo automobilio *Audi A6* priekinio kairės pusės sparno, bamperio iki kairės pusės priekinio žibinto. Šiuo atveju tokių sugadinimų nenustatyta.

Draudiko ekspertas taip pat nustatė, kad automobilio *Audi A6* žibinto sugadinimai yra užfiksuoti 63–74 cm aukštyje, o ant automobilio *Volvo* nėra nustatyta jokių sugadinimų, kurie būtų aukščiau nei 65 cm. Eksperto daroma išvada: automobilio *Audi A6* priekinio kairės pusės žibinto sugadinimai nėra susiję su deklaruojamu eismo įvykiu.

Draudikas Lietuvos bankui pateikė papildomus ekspertinio pobūdžio paaiškinimus (papildomą ekspertinį vertinimą) dėl automobilio *Audi A6* žibinto sugadinimų. Draudiko ekspertas

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018 ir kt.

paaiškino, kad automobilio *Audi A6* priekiniai žibintai yra simetriški, o labiausiai į išorę išsikišusi žibinto vieta nėra briauna, besiribojanti su priekiniu sparnu ar bamperiu. Ekspertinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad kairės pusės žibintas šioje labiausiai išsikišusioje vietoje neturi jokių sugadinimų, nors ši vieta patenka į bendrą automobilio *Audi A6* sugadinimų plotą.

Papildomame ekspertiniame vertinime konstatuota, kad faktiškai kairės pusės žibinto subraižymai yra lokalizuoti tik ties briauna, kuri ribojasi su kairės pusės priekiniu sparnu ir bamperiu, nei ant gretimų kėbulo dalių (sparno, bamperio), nei ant labiausiai į išorę išsikišusios žibinto vietos nenustatyta jokių pažeidimų, tai prieštarauja kontaktinio eismo įvykio mechanikai. Jeigu automobilis *Volvo* būtų klijudęs automobilio *Audi A6* kairės pusės priekinį žibintą deklaruojamo eismo įvykio metu, pažeidimai būtų ištisiniai, ilgesni ir apimtų tiek sparną, tiek visą žibinto paviršių iki jo vidurinės dalies, patenkant į bendrą sugadinimų zoną. Tokios pažeidimų sekos ekspertinio tyrimo metu nenustatyta. Draudiko ekspertas darė išvadą, kad automobilio *Audi A6* kairės pusės priekinio žibinto sugadinimai negalėjo atsirasti deklaruojamo 2025 m. rugpjūčio 23 d. eismo įvykio metu. Pagal surinktus duomenis, automobilis *Volvo* negalėjo apgadinti automobilio *Audi A6* žibinto, todėl jo pažeidimai atsirado kitomis, su deklaruojamu eismo įvykiu nesusijusiomis aplinkybėmis.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, taip pat jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą⁵.

Įvertinus draudiko pasitelkto eksperto išvadą, papildomą ekspertinį vertinimą bei kitus duomenis, pagrindo nesivadovauti draudiko ekspertinėmis išvadomis nenustatyta. Ekspertiniai duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja faktiniams duomenims.

Pažymėtina, jog civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema spręstina remiantis tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas nei pretenzijoje draudikui, nei kreipimesi į Lietuvos banką nesirėmė jokiais objektyviais įrodymais, patvirtinančiais faktą, kad automobilio *Audi A6* kairės pusės priekinis žibintas buvo sugadintas būtent deklaruojamo eismo įvykio metu.

Lietuvos banko nuomone, tiek draudiko eksperto parengtos Ekspertinės išvados duomenys, tiek eksperto atliktas papildomas ekspertinis vertinimas ir jų pagrindu prieita išvada yra pakankami teigti, kad žala automobilio *Audi A6* kairės pusės priekiniam žibintui įvyko kitomis, nei nurodo pareiškėjas, aplinkybėmis, o draudikas pagrįstai nevertino minėto sugadinimo, apskaičiuodamas draudimo išmokos dydį.

2. Dėl taikytų automobilio remonto darbų valandinių įkainių

Įvertinęs Vertinimo ataskaitoje pateiktus duomenis, draudikas pastebėjo, kad nepriklausomas vertintojas automobilio *Audi A6* remontą skaičiavo didesniais remonto darbų valandiniais įkainiais, nei tai gali pasiūlyti remontą faktiškai atliekančios įmonės.

Pareiškėjo pateiktoje Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad vadovautasi vidutiniais valandiniais įkainiais: mechaninių darbų įkainis – 38,02 Eur, dažymo darbų įkainis – 38,02 Eur.

Draudiko apklaustos trys remonto įmonės pateikė valandinius įkainius, kuriais faktiškai galėtų suremontuoti automobilį, remiantis sudaryta automobilio remonto sąmata: UAB „Autobroliai“ remonto darbų valandinis įkainis – 27 Eur, dažymo darbų įkainis – 27 Eur; UAB „Autida“ remonto darbų valandinis įkainis – 25 Eur, dažymo darbų įkainis – 25 Eur; UAB „Autocentras Žėrutis“ remonto darbų valandinis įkainis – 25 Eur, dažymo darbų įkainis – 25 Eur.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad net ir didžiausias draudiko apklaustų remonto įmonių pasiūlytas remonto ir dažymo darbų valandinis įkainis (27 Eur) yra vienuolika eurų mažesnis, nei nurodyti Vertinimo ataskaitoje.

Pažymėtina, kad, remiantis minėtu galiojančiu teisiniu reguliavimu (Taisyklių 15 punktą), pareiškėjui nepateikus duomenų apie faktiškai patirtas remonto išlaidas, draudikas pagrįstai draudimo išmoką skaičiavo be PVM.

Įvertinus bendras apskaičiuotas automobilio remonto darbų kainas, darytina išvada, kad realiai veikiančių trijų remonto įmonių atsakymuose nurodyti automobilio remonto darbų valandiniai įkainiai yra mažesni, negu apskaičiuota vertintojo Vertinimo ataskaitoje. Pažymėtina, kad draudimo išmokos skaičiavimas pagal trijų remonto įmonių remonto darbų įkainių pasiūlymus (trijų pasiūlytų remonto įkainių aritmetinį vidurkį) labiau atitiko Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtintą prievolių vykdymo ekonomiškumo principą. Darytina išvada, kad draudikas pagrįstai taikė faktiškai veikiančių servisų įkainių vidurkį.

Atkreiptinas dėmesys, kad draudikas nėra įpareigotas taikyti vienintelio žalos dydžio nustatymo būdo, tačiau kartu pažymėtina, kad teisingo žalos atlyginimo principas, kaip minėta, reiškia, kad draudimo išmokos turi užtekti dėl eismo įvykio atsiradusių automobilio ar kito turto apgadinimų remontui (pritaikius išskaitas dėl nusidėvėjimo ir kt.), tačiau draudimo išmoka negali būti didesnė nei išlaidos, objektyviai būtinos nukentėjusio asmens turtui suremontuoti. Kartu žalai apskaičiuoti taikytinas minėtas prievolių vykdymo ekonomiškumo principas.

Kaip minėta, Vertinimo ataskaita yra tik vienas iš galimų dokumentų, pagrindžiančių atlygintinos žalos dydį. Draudimo bendrovė, nustatydamą draudimo išmokos dydį, privalo vadovautis dokumentų visuma, šiuo atveju ir servisų pateiktais remonto sąnaudų skaičiavimais.

Lietuvos banko nuomone, draudikas įrodė, kad Vertinimo ataskaita buvo sudaryta neatsižvelgiant į tiesiogiai su eismo įvykiu susijusius sugadinimus, o pareiškėjas nepateikė įrodymų, patvirtinančių, jog transporto priemonės remonto kaina yra būtent tokia, kokia nurodyta pateiktoje ataskaitoje.

Remiantis pateiktais duomenimis, darytina išvada, kad draudiko nustatytos būtinos automobilio *Audi A6* remonto išlaidos atitinka TPVCAPDĮ ir Taisyklėse nustatytas konkrečias žalos ir draudimo išmokos apskaičiavimo taisykles bei Civiliniame kodekse įtvirtintus prievolių vykdymo principus. Nei Vertinimo ataskaita, nei kitais objektyviais duomenimis nebuvo įrodyta, jog galutinė žalos dydžio nustatymo prerogatyvą turinčio draudiko nustatyta draudimo išmoka (911,17 Eur be PVM) būtų nepakankama automobiliui atkurti į iki įvykio buvusią padėtį ar kitaip pažeistų pareiškėjo interesus. Dėl minėtų aplinkybių nėra pagrindo pareiškėjo reikalavimą draudimo išmoką apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitos duomenis pripažinti pagrįstu.

Konstatuotų aplinkybių kontekste svarbu ir tai, kad nesivadovavimas nepriklausomo turto vertintojo sudaryta Vertinimo ataskaita šiuo atveju nereiškia, jog draudikas, pareiškėjui pateikus objektyvius įrodymus, patvirtinančius, kad už apskaičiuotą draudimo išmoką faktiškai nebuvo galima atkurti jam priklausančios transporto priemonės į iki įvykio buvusią būklę, neturėtų spręsti dėl papildomos draudimo išmokos mokėjimo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.